

OPGEVOED

Elke week legt Annemiek Leclaire een lezersvraag voor aan deskundigen.

Onze zoon met autisme wil niet naar school

Vader: „Onze jongste (14) is gediagnosticeerd met autisme (ASS). Hij zit op het voortgezet speciaal onderwijs en volgt daar vmbo-theoretische leerweg. Hij vindt school niet leuk en ervaart te veel prikkels. Hij komt elke dag moe thuis en heeft dan moeite met huiswerk maken. Op school doet hij alsof alles goed gaat. Hij haalt met weinig inspanning goede cijfers, maar zegt: ‘Straf me niet door me naar de havo te sturen.’ Hij vraagt vaak: ‘Willen jullie van mij nou een leerrobot maken of mag ik een vrolijke tienertijd hebben, met veel meer tijd voor mijn hobby’s?’ Hij verlangt naar rust, zegt hij. Wil het liefst ontwerpen, is met fantasiewerelden bezig, de game Minecraft. School kan weinig voor ons doen, stelt het curriculum centraal, waar wij liever inzetten op zijn talenten. Hoe gaan we hier mee om?”

ILLUSTRATIE MARTIEN TERVEEN

Naam en woonplaats zijn bij de redactie bekend. De rubriek Opgevoed is anoniem, omdat moeilijkheden in de opvoeding gevoelig liggen. Willt u een dilemma in de opvoeding voorleggen? Stuur uw vraag of reacties naar opgevoed@nrc.nl

Zelfinzicht kweken

Suzanne Rouwhorst: „Er is een mismatch tussen wat jongeren met een autismediagnose nodig hebben en wat de maatschappij van hen vraagt. Dat kan bij jongeren veel stress opleveren. Uw zoon is waarschijnlijk zo hard bezig met de aanpassing aan zijn schoolomgeving, dat hij thuis geen energie meer over heeft.

„Het kan hem helpen om meer te leren over zijn eigen vorm van autisme. Ga samen op zoek wat voor hem de juiste omstandigheden zijn om zich goed te voelen. Wanneer laadt hij zich op? Wanneer kan hij rustig leren? Wanneer wordt het hem te veel? Ook voor zijn toekomst is het belangrijk dat hij dat door middel van psycho-educatie leert toepassen. De school kan uw zoon dan tegemoetkomen door hem bijvoorbeeld vaker een pauze te gunnen.

„Geef hem inzicht in de relatie tussen school en zijn interesses. Stel dat hij programmeur wil worden, dan is wiskunde nu belangrijk. Of misschien wil hij ooit reclame maken voor games, dan is Nederlands handig. Gebruik zijn intrinsieke interesse voor design en games om zich naast school verder te ontwikkelen. Zo bestaat er ‘Minecraft Education’, een didactisch programma van Microsoft dat uw zoon mogelijk interessant vindt.”

Consequenties bespreken

Jelle Jolles: „Ook al is uw zoon gediagnosticeerd met autisme, hij is ook gewoon tiener.

En hij wil net als andere tieners liever gamen en chillen dan huiswerk maken. Bespreek daarom met hem op een niet belerende manier de consequenties van zijn nog naïeve denken. Ook een tiener met een autismediagnose heeft groeipotentie, en het is belangrijk zijn ambitie te blijven prikkelen. Wie weet hoe uw zoon zich nog kan ontwikkelen.

„Zeg: ‘Ik snap heel goed dat je meer tijd wilt voor je hobby’s. Hoe ziet je leven er dan over een jaar uit? En over vier jaar, of tien jaar?’ We moeten tieners vanwege hun nog onontwikkelde brein helpen met de verbeelding van dergelijke toekomstscenario’s, inzicht geven waarom er nu op school werk van hen wordt gevraagd.

„Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs ervaren druk en stress. Daarom is lummeltijd zo belangrijk, en zeker voor kinderen die gevoelig voor prikkels zijn. Vraag uw zoon hoe u en school hem kunnen helpen meer rust te ervaren en help hem met het beter verdelen van tijd.

„U kunt zijn hobby’s gebruiken om een bredere belangstelling bij hem te kweken. Vraag hem naar zijn gedachten over ontwikkelingen op het gebied van technologie en design. Daarmee versterkt u het taal- en leervermogen vanuit de eigen belangstelling van het kind.”

Suzanne Rouwhorst is voorzitter van de expertgroep autisme en onderwijs van de Nederlandse Vereniging voor Autisme. Ze schreef *Vind je weg met jouw autisme*.

Jelle Jolles is hoogleraar neuropsychologie en auteur van *Het tienerbrein* en *Leer je kind kennen*.